

sige, mere Gang i de politiske Støvler i Stedet for den moderate Sagtevals; som man har traadt her i Landet siden 1901, og som den nuværende Regering sikkert ogsaa i Fremtiden vil træde, rimeligvis, ligesom den forrige Regering, sammen med de Herrer Lensgrever og Lensbaroner oppe i Landstinget. Saa længe de ere i denne Alliance, saa længe de kun kunne bekvemme sig til denne politiske Sagtevals, er jeg overbevist om, at Adelens Privilegier, baade de politiske og Jordprivilegiet, ville være godt garderede. Vi bør komme dertil, at ingen Regering, som ikke vil løse dette Spørgsmaal, skal have Lov til at blive siddende her i Landet, thi netop i disse Tider, hvor vi, som jeg sagde før, leve paa Prioriteter, Pantsætning, Gæld og indbildte Værdier, skulde vi gaa ud paa Landet og tage Jorden i Besiddelse, inddrage den. Derved skabes reelle Værdier, og derved gavne vi hele Samfundet, ikke alene derude, men ogsaa inde i Byerne.

Noget nær det samme kunde jeg sige med Hensyn til Inddragelsen af de adelige Frøkenklostre, Vallø og Vemmetofte. Det er ikke min Mening her at komme ind paa en nærmere Udredning af denne Sag, en saadan fremsatte jeg i sidste Rigsdagssamling. Man taler saa meget om Sparsommelighed, man klager over Finansernes mindre gode Tilstand. Som jeg omtalte før, kom det ærede Medlem fra Møen (Emil Petersen) med nogle Anvisninger paa, hvorledes vi skulde spare for at faa Penge til gode Statsformaal. Han henviste til nogle Beløb paa 500 Kr. og lignende. Jeg sagde før, at jeg vilde an vise ham andre og bedre Midler. Her have vi bl. a. et af de Midler, hvorved Rigsdagen vilde kunne inddrage store Værdier til Fordel for Samfundet og Statskassen. Alle disse Klager over de daarlige Finanser og alle disse gode Forsætter have i Virkeligheden ingen Betydning for mig, saa længe Regering og Rigsdag lade disse to Guldgruber her nede paa Østsjælland, som ere utvivlsomme Statsejendomme, ligge hen, ikke til Fordel for Samfundet, men til Forsørgelse for Døtre af Adelen og de to øverste Rangklasser her i Landet. Det er efter min Formening intet mindre end en Skandale, set fra et Venstrestandpunkt, navnlig fra det gode gamle demokratiske Venstrestandpunkt, at dette Forhold dernede fremdeles kan vedblive at bestaa.

Disse Klostre maa utvivlsomt betrag-

tes som Statsejendomme. Det beviste Venstre i den parlamentariske Kommissions Betænkning af 21. Maj 1872. Grundlovens § 2 siger, at den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening, og § 49, at ingen Bevilling maa afholdes, som ikke har Hjemmel i en Finanslov eller en Tillægsbevillingslov. Naar der nu her ligger to utvivlsomme Statsejendomme, naar vi have disse to Paragraffer i Grundloven, og naar vi have Dokumentationen i den parlamentariske Kommissions Betænkning af 1872, er det, siger jeg, intet mindre end en Skandale, at man her i Rigsdagen vedblivende finder sig i dette Forhold. Det vilde ikke være vanskeligt, rent formelt set, for Regering og Rigsdag, naar vi blot vare enige derom — og det vilde vi vist let blive for Folketingets Vedkommende —, at inddrage disse store Værdier, som repræsentere et Beløb af omtrent 30 Mill. Kr. i Jordegods og Penge, til Fordel for det sociale Reformarbejde her i Landet. Jeg vil derfor spørge, om den højtærede nye Regering, specielt den højtærede Justitsminister, vil tage sig af denne Sag.

Det ærede Medlem fra Næstved (Andreasen) omtalte forleden en Inddragelse under Staten af Herlufsholm Gods og Undervisningsanstalt. Han paaviste, hvorledes Statutterne for denne Anstalt af en Lensbaron fortolkes i Modstrid endog med selve Stifterens Ønske. Jeg sympatiserer fuldt ud med det ærede Medlems Krav. Jeg harmes ved at se, hvorledes det er lykkedes denne Adel og Overklasse i Tidens Løb at skrabe næsten alt til sig paa Bekostning af den menige Mand her i Landet, og det forekommer mig, at Tiden nu maatte være inde til, at vi kunde faa rettet paa dette Forhold, saaledes at der blev mere Mening og mere Retfærdighed deri. Det er min Overbevisning, at den Tid vil komme og komme snart, da Samfundet inddrager ikke alene Adelsgodserne og Klostrene, men bl. a. ogsaa som herreløst Gods denne Institution nede ved Næstved, ja, alt dette herreløse Gods, som nu vanrøgtes til Fordel for nogle faa i Modstrid med Samfundets Vel. Om ikke før, saa vil dette ske, naar Socialdemokratiet bliver Flertal i denne Sal. Da vil denne Sag blive skreven øverst paa den politiske Dagsorden. Og netop fordi Vælgerne i Løbet af Sommeren ved mange Møder ere blevne klare over Sagen og have faaet Forstaaelse af dens Betydning, ville de ved de kommende Valg i nye Titusinder slutte sig til Socialdemokratiet, thi de se